

Cuvînt la Buna Vestire a Preasfintei Stăpînei noastre, de Dumnezeu Născătoare și Pururea Fecioarei Maria

Cînd s-a împlinit și s-a apropiat vremea izbăvirii neamului omenesc, care avea să fie prin întruparea Fiului lui Dumnezeu, era trebuință în tot chipul, să se afle o fecioară curată, fără prihană și sfîntă, fecioară care ar fi vrednică să întrupeze pe Hristos Dumnezeu, Cel fără de trup, și să slujească taina mîntuirii noastre.

Deci, s-a aflat o Fecioară mai curată decît curăția, mai fără de prihană decît toată zidirea cea gîndită, mai sfîntă decît toată sfințenia, Preacurata și Preabinecuvîntata Fecioară Maria, odrasla rădăcinii celei sterpe a Sfinților și dreptilor, dumnezeieștilor părinți Ioachim și Ana, rodul rugăciunilor și al postirilor părintești, fiica cea împărătească și arhierescă. Și s-a aflat la loc sfînt în templul lui Solomon aceea care avea să fie biserică însuflețită a lui Dumnezeu. Fecioara, care avea să nască pe Cuvîntul cel mai sfînt decît sfinții, s-a aflat în altarul templului ce se numea Sfînta Sfintelor, pentru că acolo a căutat Domnul din înălțimea slavei împărăției Sale, spre smerenia roabei Sale. Și a ales-o pe cea mai înainte aleasă din toate neamurile; a ales-o ca Maică a Cuvîntului Său Cel mai înainte de veci, pentru a Căruia întrupare din ea, încă mai înainte de bună-vestirea arhanghelului, cu taină a înștiințat-o, precum adeverim despre aceasta prin istoriile vrednice de credință ale sfinților.

Pentru că, fiind Preacurata Fecioară în templu de doisprezece ani, se îndeletnicea nu numai în neîncetată rugăciune către Dumnezeu și cu lucrul mîinilor din toate zilele, ci și cu citirea dumnezeieștilor cărți, cugetînd la legea Domnului ziua și noaptea. Căci așa scriu despre dînsa Sfîntul Epifanie și Sfîntul Ambrozie, că era foarte isteasă la minte și iubitoare de învățătură și se îndeletnicea cu citirea dumnezeieștilor Scripturi. Iar istoricul bisericesc Gheorghe Chedrin spune despre dînsa că, încă în vremea vieții sfinților săi părinți, a învățat bine Vechiul Testament. Și citind adeseori în proorocia lui Isaia acele cuvinte: Iată fecioara va zămisli în pîntece și va naște Fiu și se va chema numele lui Emanuil, care se tîlcuiește, Cu noi este Dumnezeu, Sfînta fecioară Maria se aprindea cu osîrdnică dragoste, nu numai spre Mesia Cel așteptat, Care avea să vină, ci și spre fecioara aceea care era să zămislească și să nască pe Mesia. Pentru că se gîndea, cît de mare vrednicie este a fi Născătoare a lui Emanuil, Fiul lui Dumnezeu, și cît de negrăită este taina aceea, ca să fie o fecioară maică.

Însă, știind din proorocii că s-a apropiat vremea venirii lui Mesia - pentru că acum se luase sceptrul de la Iuda și săptămîinile de ani ale proorocului Daniil se sfîrșiseră -, socotea că negreșit acum va fi născută în lume acea fecioară, pentru care mai înainte a vestit Isaia și, suspinînd adeseori din adîncul inimii, se ruga în sine ca s-o învrednicească Dumnezeu să vadă pe acea fecioară și, de s-ar putea, să fie la dînsa slujnica cea mai de pe urmă.

Odată, stînd Fecioara Maria după a doua catapeteasmă la rugăciunea de miezul nopții, după obicei, și cu fierbinte dorință rugîndu-se lui Dumnezeu, deodată a răsărit o lumină mare și a strălucit peste ea. Iar din mijlocul luminii s-a auzit un glas către dînsa astfel: "Tu vei naște pe Fiul Meu!" Atunci de ce fel de bucurie s-a umplut Preacurata Fecioară și ce fel de mulțumire a

dat, închinându-se pînă la pămînt lui Dumnezeu, Făcătorul ei, nu se poate spune! Astfel a căutat Domnul spre smerenia roabei Sale. Pentru că, aceea care dorea pentru dragostea lui Dumnezeu să slujească Preacuratei Născătoare a lui Mesia, aceea singură s-a învrednicit a fi Maica lui Hristos și stăpîna a toată zidirea. Și i-a fost ei cea descoperire în anul al doisprezecelea de la nașterea sa, cu doi ani mai înainte de logodirea ei cu Iosif și la nimeni n-a spus taina aceea pînă la Înălțarea lui Hristos. Deci, de atunci se înștiințase că o să fie în feciorescul ei pînătece cea tainică zămislire și aștepta vremea împlinirii tainei.

Iar după ce s-a sfîrșit anul al unsprezecelea - după mărturia Sfîntului Evod - al petrecerii ei în templul lui Solomon și sosind al doisprezecelea, iar de la nașterea ei - după mărturia lui Gheorghe Chedrinul -, al paisprezecelea, i s-a poruncit ei de către arhieriei și de către preoți ca, după obiceiul Legii, să iasă din bisericasca locuință, precum și celelalte fecioare de vîrsta ei, și să se mărite după bărbat, ea însă le-a răspuns că din scutece este dată lui Dumnezeu de părinți și Lui I-a făgăduit să-și păzească a sa feciorie în veci. Deci, nu-i este cu puțință să fie măritată cu om muritor, nici nu poate ca s-o silească spre nuntă, fiind fecioară a lui Dumnezeu Cel fără de moarte.

Deci, arhieriei se minunau de acel lucru nemaiauzit, pentru că nici o fecioară n-a mai fost vreodată care să-l fi făgăduit Domnului cîndva a sa feciorie în veci, ci numai Maria cea dintîi în lume s-a arătat astfel. Deci, se sfătuiau pentru dînsa ce să facă, pentru că petrecea în biserica Domnului, iar după catapeteasma cea mai dinăuntru nu voiau să-i lase intrarea mai mult, venindu-i vremea de logodit; dar nici nu cutezau să dea după bărbat pe fecioara lui Dumnezeu. Și nu se pricepeau cum să rînduiască cu plăcere dumnezeiască, viața ei cea feciorească fără de bărbat, ca să nu mînie pe Dumnezeu în ceva, pentru că amîndouă acelea se știau că sînt mare păcat; adică și spre nuntă a sili pe o fecioară care și-a făgăduit lui Dumnezeu fecioria veșnică, și a ține parte femeiască în Sfînta Sfintelor, fiind în vîrstă desăvîrșită.

Despre aceasta grăiește Sfîntul Grigorie de Nissa, astfel: "Preoții, cît a fost mică Sfînta Fecioară, după spusele proorocului Samuil, o lăsau în biserica Domnului. Dar, după ce a sosit vîrsta anilor ei, s-au sfătuit între dînșii, ce ar putea face cu dînsa, ca să nu mînie pe Dumnezeu întru ceva". Și Nichifor Calist, scriitorul istoriei bisericești, grăiește despre dînsa astfel: "După ce a crescut Fecioara Maria, preoții au făcut sfat, cum să rînduiască pentru dînsa, ca să nu se arate a fi făcători de nedreptate sfîntului ei trup. Pentru că socoteau că vor face păcatul furării de cele sfinte, de o vor mărita după bărbat și de vor supune la legea însoțirii, pe aceea ce odată se încredințase lui Dumnezeu. Dar iarăși, ca să fie o fecioară de atîția ani în Sfînta Sfintelor, nici Legea nu dă voie și nici nu este acel lucru cinstit și vrednic de sfințenie". Așa grăiau ei.

Deci, apropiindu-se de Chivotul Legii și făcînd rugăciune cu dinadinsul, au luat - precum spune Ieronim -, răspuns de la Domnul, ca să se caute un bărbat vrednic, căruia să i se încredințeze Sfînta Fecioară, sub rînduiala și chipul însoțirii, pentru păzirea fecioriei. Iar cum s-ar fi putut afla un bărbat ca acela, sfatul Domnului se făcu întru acest fel: din casa și din seminția lui David să se aleagă bărbați fără femei și toiegele lor să le pună în altar; și al cărui toiag va înverzi, acela este ales pentru a i se da Fecioara Maria.

Atunci era praznicul sfințirii bisericii, cel așezat de Macabei. Iar începutul acelui praznic era în douăzeci și cinci de zile ale lunii noiembrie și sfîrșitul peste trei zile ale lunii decembrie. Și s-a adunat în biserică mulțime de popor din cetățile de primprejur; iar bărbații care veniseră la praznic, erau și din neamul lui David, rudenii și vecini ai Fecioarei Maria.

Deci arhiereul cel mare, Zaharia, tatăl Mergătorului Înainte, adunînd doisprezece bărbați fără femei, din seminția lui David, între care era și Sfîntul Iosif, bărbat drept și bătrîn de ani, a luat toiégele lor și le-a lăsat peste noapte în Sfîntul Altar, zicînd: "Arată, Doamne, pe bărbatul cel vrednic, cu care se cuvine a logodi pe Fecioara". Iar a doua zi, preoții împreună cu cei doisprezece bărbați, intrînd în biserică, au găsit toiagul lui Iosif, înverzit și încă și o porumbiță s-a văzut - cum mărturisește despre aceasta Ieronim -, zburînd de sus și șezînd pe toiagul lui Iosif. Și au cunoscut bunăvoința lui Dumnezeu, ca lui Iosif să i se încredințeze Fecioara spre pază.

Sînt unii care socotesc că Preacuratei Fecioare, lepădîndu-se de logodire pentru curăția fecioriei sale, ca să nu i se facă vreo strîmbătate, și mîhnindu-se foarte mult, i s-a făcut de la Dumnezeu deosebită descoperire și încredințare, ca să nu se îndoiască a merge la Iosif, rudenia și logodnicul său - adică bărbatul cel drept și sfînt, plăcut lui Dumnezeu -, nu spre însoțirea trupească, ci spre paza fecioriei sale, rînduit fiind, de purtarea de grijă a Celui Preaînalt.

Săvîrșindu-se logodna, Sfîntul Iosif a luat pe Preacurata Fecioară din templul Domnului, din mîinile arhiereului Zaharia și ale celorlalți preoți, într-o curată și neprihănită viețuire, neatin-gîndu-se nici măcar în gînd de floarea fecioriei ei. Sfîntul Iosif era bărbatul ei numai cu părerea, dar cu lucrul era curat păzitor al fecioriei ei și slujitor al vieții Preacuratei Fecioare celei pline de mare sfințenie.

Viețuind Preasfînta Fecioară în casa logodnicului, nu și-a schimbat viața sa cea mai dinainte, pe care o avea în Sfînta Sfintelor. Căci nu se îndeletnicea cu altceva, fără numai în rugăciunea cea de Dumnezeu gînditoare, în citirea dumnezeieștilor cărți și în obișnuita și cuviincioasa ei lucrare de mîini. Și-i era ei casa lui Iosif ca o biserică de rugăciune, din care nicăieri nu ieșea. Ci totdeauna, închizîndu-se, trăia în post și tăcere, nevorbind cu nimeni, decît numai cu cei din casa lui Iosif. Pentru că povestește despre dînsa Gheorghe Chedrinul astfel: "Maria, postind în casa bărbatului său și ferindu-se de ieșirea în popor, petrecea cu cele două fecioare ale lui Iosif și numai către acelea, uneori, grăia cîte un cuvînt și acesta, numai dacă era de trebuință a vorbi și cît de scurt".

Așa petrecînd ea patru luni - după mărturia Sfîntului Evod -, a sosit ceasul întrupării Cuvîntului lui Dumnezeu, ceasul cel din veci ascuns și de toată lumea dorit, ceasul în care avea să se înceapă mîntuirea noastră. Și a trimis Dumnezeu pe Gavriil, arhanghelul duhurilor cerești care stau mai aproape de scaunul Său, cu taina cea din veac ascunsă și neștiută de îngeri, ca bine să vestească Preacuratei Fecioare zămisirea străină a Fiului lui Dumnezeu, care covîrșește firea omenească și toată mintea, lucru de care Sfîntul Evanghelist Luca scrie astfel: În luna a șasea a fost trimis îngerul Gavriil de la Dumnezeu.

Acea lună a șasea era de la zămisirea Sfîntului Ioan Înaintemergătorul, și îngerul, cel ce bine a vestit lui Zaharia zămisirea lui Ioan, a fost trimis ca bine să vestească și Preacuratei Fecioare zămisirea lui Hristos. Iar în luna a șasea s-a trimis, pentru ca Înaintemergătorul fiind în pîntecele maicii sale de șase luni, să poată sălta de bucurie la venirea Maicii Domnului. Îngerul a fost trimis în cetatea Galileii, al cărei nume era Nazaret. Latura Galileii era a neamurilor.

Deși o parte era locuită de israiliteni însă mai multe popoare păgâne erau într-însa. Pentru aceasta și în Sfînta Scriptură se grăiește despre Galileea neamurilor. Latura aceasta, la israiliteni, era cea mai de pe urmă și nebăgată în seamă, ca cea locuită de oameni păcătoși, de altă limbă și necredincioși. De aceea era și ocărită de iudei, pentru că ziceau: Au doar din Galileea vine Hristos? Cearcă și vezi, că prooroc din Galileea nu vine! Asemenea și Nazaretul, cetatea Galileii, era de dîinșii întru nimic socotită, ca ceea ce era mică și cea mai de pe urmă. Așa se vorbea între dînșii: Din Nazaret poate să fie ceva bun?

Dar să socotim voința lui Dumnezeu. Unde a voit să aibă pe Preacurata Maica Sa? Nu în latura Iudeii, nici în Sfîntul Ierusalim, cetatea cea mare, ci în Galileea cea păcătoasă și în micul Nazaret, ca întîi să arate adevărul, că pentru păcătoși a venit pe pămînt: N-am venit, zice Domnul, să chem pe cei drepti la pocăință, ci pe cei păcătoși; "și din limbi necredincioase, să-Mi fac Biserică credincioasă", iar al doilea, să se arate lucrul, că spre cei smeriți, lepădați și defăimați, privește Hristos cu milostivire, iar nu spre cei mîndri și slăviți. Căci Cuvîntul lui Dumnezeu, cînd a voit să plece Cerul și să se pogoare la păcătoși, privea din înălțimea slavei Sale, unde este mai multă mulțime de păcătoși. Și văzînd în Iudeea pe ierusalimiteni, care păreau a fi drepti înaintea oamenilor, iar pe galileeni văzîndu-i trecuți cu vederea de toți și socotiți a fi mai păcătoși decît toți, a trecut Iudeea care se părea sfîntă și a venit în Galileea, care se părea păcătoasă. A trecut și Ierusalimul, cetatea cea mare, cinstită și slăvită, și s-a dus în Nazaret, cetatea cea mică și necinstită, alegîndu-și în această lume locul cel mai de pe urmă, smerindu-Se pînă la chipul de rob și de păcătos.

Mică cetate a fost Nazaretul, însă de mare dar s-a învrednicit, de care nu s-au învrednicit toate celelalte cetăți mari ale lui Israil, care se înălțaseră mult. În Nazaretul cel mic locuiește Fecioara Maria, cea mai înaltă decît toți sfinții îngerii, al cărei pîntece era mai desfătat decît cerul. Acolo se trimite Gavriil, acolo umbrește Duhul Sfînt, acolo Se întrupează Dumnezeu Cuvîntul. Pentru că unde este smerenia, acolo strălucește slava lui Dumnezeu. Cetățile cele mîndre sînt vrăjmașe lui Hristos, iar cele smerite îi sînt plăcute. Neslăvita cetate Nazaret a zămislit pe Hristos, Domnul nostru, iar slăvitul Ierusalim L-a răstignit! Micul Betleem L-a născut, iar marele Ierusalim Îl căuta spre moarte! În cei smeriți Dumnezeu Se sălășluiește, iar de la cei mîndri Se îndepărtează.

Deci spre latura cea nebăgată în seamă, la săracul Nazaret, și la fecioara cea smerită, care locuia într-însul, s-a trimis îngerul de la Dumnezeu. Pentru această trimitere, Sfîntul Andrei Criteanul vorbește astfel: "Unuia din cei dintîi îngerii, Dumnezeu i-a poruncit să împlinească vestirea tainei și cu arătarea mării Sale, precum socotesc, i-a zis: "Ascultă, Gavriile! Du-te în Nazaret, cetatea Galileii, în care locuiește fiica fecioară, cu numele Maria, fiind logodită cu bărbat, al cărui nume este Iosif. Mergi - zice - în Nazaret!" Dar pentru ce? Ca frumusețea Fecioarei cea preaiubită, ca pe un trandafir cu bun miros, din latura cea spinoasă s-o primească Atotputernicul. "Mergi în Nazaret", ca să se împlinească proorocia care zice: Nazarinean Se va chema. Dar cine se va chema Nazarinean? Acela Care de către Natanail se va numi Fiul lui Dumnezeu și Împărat al lui Israil".

Gavriil se trimite, pentru că Gavriil este slujitor în dumnezeieștile taine, precum este arătat în cartea lui Daniil. "Deci mergi în Nazaret, cetatea Galileii, zice Dumnezeu lui Gavriil, și, ajungînd acolo, să aduci mai întîi Fecioarei bună-vestire de bucurie, pe care Eva a pierdut-o odată. Însă, să te ferești să n-o tulburi, pentru că de bucurie, iar nu de mîhnire, este semnul acesta; de mîngîiere, iar nu de tulburare, este închinarea aceasta. Pentru că, ce bucurie mai mare poate

să fie neamului omenesc decît aceea, ca firea omenească cu dumnezeiasca fire de obște să se facă și una cu Dumnezeu într-o Persoană?"

Dar ce poate să fie mai de mirare, decît a vedea pe Dumnezeu pînă la atîta smerindu-Se, ca în pîntece de femeie să Se poarte? O, lucruri foarte de mirare tuturor! Dumnezeu, Căruia cerul îi este scaun, iar pămîntul așternut picioarelor Lui, pe Care cerul nu-L încape, Cel ce are un scaun veșnic împreună cu Tatăl, încape în pîntece de Fecioară! Ce lucru vrednic de mai mare mirare, decît a vedea pe Dumnezeu în chip omenesc, nedes-părțindu-Se de fireasca dumnezeire, și a vedea omeneasca fire așa de unită cu Ziditorul său, ca în întreg omul, să Se săvîrșească Dumnezeu? Gavriil, auzind acestea și porunca lui Dumnezeu cea întărită covîrșindu-i puterea, era în nedumerire, între spaimă și bucurie, nici nădăjduind, nici cutezînd a nu asculta pe Cel ce-i porunca. Deci, împlinind poruncile lui Dumnezeu, a zburat la Fecioară și, mergînd la Nazaret, a stat lîngă casă.

Cugetînd și nepricepînd acestea în sine, precum se pare - spune Sfîntul Andrei -, zicea: "Cum voi începe a săvîrși cele poruncite de Dumnezeu? Să intru îndată în cămară, îi voi tulbura gîndul Fecioarei; să intru mai cu zăbavă, Fecioara, simțindu-mi venirea, va voi să se ascundă. Să bat în ușă? Dar pentru ce? Deoarece acest lucru nu este al firii îngerilor, pentru că nimic din cele ce se închid sau se deschid nu poate opri intrarea celor fără de trup. Să deschid ușile? Dar fiind și ușile încuiate, eu pot să intru, să chem pe fecioară pe nume, mă tem că o voi înfricoșa.

Deci așa voi face, după voia Celui ce m-a trimis, și mergerea mea o voi face încet. Dar cum voi începe a grăi către Fecioară? Oare, bucurie să-i binevestesc mai întîi? Sau să-i zic că Domnul este cu dînsa? Sau să-i vestesc venirea Sfîntului Duh și umbrirea puterii Celui Preaînalt? Deci îi voi vesti mai întîi bucurie; apoi îi voi spune taina cea minunată, mă voi închina și voi cînta glasul acela: "Bucură-te, veselește-te, mîngîie-te!" Căci, cuviincioasă îndrăznire este începătura închinăciunii celei de bucurie și acest cuvînt îmi va face lesnicioasă apropierea spre vorbirea Fecioarei, pentru că n-o va înfricoșa cît de puțin, ci îi va liniști gîndul. Deci așa voi începe: întîi îi voi aduce vestire de bucurie și de veselie; căci cu acest fel de cuvinte se cade a se închina cineva împărătesei. Că acesta este lucru de bucurie, vreme de veselie a împărăției, sfatul mîntuirii, începătura mîngîierii". Acestea le-a gîndit în sine Arhanghelul.

La seama, cu cîtă cucernicie Arhanghelul Gavriil vine la dumnezeiasca fiică! Cu cît de mare frică și cinste se pregătește înainte, ca să se apropie de stăpîna a toată lumea! Cît se învață să grăiască către dînsa cuvintele cele pline de bucurie ale Bunei Vestiri! Dar și de aceasta se cade a ne minuna, că a găsit-o nu afară din casă și de cămara sa, nu pe ulițele cetății, prin popor și prin vorbe mirenești, nici gîlcevindu-se în casă pentru grijile vieții, ci la liniște, în rugăciune și în citirea cărților îndeletnicindu-se, precum și închipuirea cea de pe icoană a Bunei Vestiri o arată, fiind închipuită înaintea ei cărticica pusă și deschisă spre citire, spre încredințarea îndeletnicirii ei celei neîncetate în citire și în dumnezeiasca gîndire. Și este bunaînțelegere a celor de Dumnezeu gînditori, că într-acea vreme, cînd era să vină la ea cerescul arhanghel, avea în minte acele cuvinte mai suspomenite, ale Sfîntului Prooroc Isaia: Iată Fecioara în pîntece va zămisli. Gîndea cum și cînd va fi cea străină și la fecioreasca fire neobișnuită zămislire și naștere.

Însă, înștiințată fiind - precum s-a zis mai înainte de Gheorghe Chedrinul -, prin descoperire de la Dumnezeu, că nu o altă fecioară, ci ea însăși va fi slujitoare acelei taine și născătoare a lui Mesia Celui dorit, ardea cu dragoste de serafim către Dumnezeu, Făcătorul ei, și ruga

bunătatea Lui ca a Sa dumnezeiască făgă-duință și proorocia lui Isaia degrabă s-o împlinească. Și grăia în sine cu dorință: "Cînd va veni acea vreme dorită de mine, în care Ziditorul meu, plecînd cerurile, Se va pogori și Se va sălășlui în mine, voind să ia trup din mine? Cînd voi veni la o fericire ca aceea binecuvîntată, ca să mă arăt Maică a Dumnezeului Meu? Iar pînă ce voi veni la aceasta, lacrimile îmi sînt ca pîine, ziua și noaptea, pentru că la cei ce așteaptă lucruri preaiubite, chiar și cea mai scurtă vreme, o, cît de lungă i se pare a fi!"

Astfel cugetînd Fecioara în sine, în taina inimii sale, cu rugăciune de Dumnezeu gînditoare, prin dragoste arzătoare ca văpaia rugîndu-se către Domnul Savaot, deodată cerescul binevestitor, Arhanghelul Gavriil, venind încetișor, a stat înaintea ei, precum despre aceasta vorbește amintitul învățător, Sfîntul Andrei, scriind astfel: "Apoi Arhanghelul a intrat în cea dinăuntru cămară, în care locuia Fecioara și, apropiindu-se încetișor, a venit la ușă; și după ce a intrat înăuntru, vorbind cu liniștit glas către fecioară, a zis: "Bucură-te, ceea ce ești cu dar dăruită, Marie, Domnul este cu tine! Cel ce este mai înainte de tine, acum este cu tine! Și puțin mai pe urmă va ieși din tine! Deci El mai înainte de toți vecii a fost, iar acum, sub vreme!" O, nemăsurată iubire de oameni! O, nespusă milostivire! Nu se îndestula să-i arate bucuria - zice Sfîntul Andrei -, și să-i vestească pe Făcătorul bucuriei, Cel ce locuia în Fecioară. Că arhanghelul zicînd Domnul este cu tine!, venirea Împăratului Hristos arătat o însemnează; Domnul, Care dintr-însa a luat astfel trup omenesc, întru nimic nu S-a depărtat de fireasca slavă. "Bucură-te cea cu dar dăruită, Domnul este cu tine! Bucură-te organul bucuriei cel preacinstit, prin care hotărîrea blestemului celui de mîhnire se schimbă în veselie și bucurie! Bucură-te, Fecioară preaeleasă! Bucură-te, preafrumoasă Biserică a slavei cerești! Bucură-te, sfîntul palat al Împăratului! Bucură-te, cămara în care Hristos Și-a logodit și Și-a însoțit ca mireasă omenirea. Binecuvîntată ești tu între femei, pe care Isaia cu ochi proorocești mai înainte socotindu-te, te-a numit proorociță, fecioară, loc și carte cu taină pecetluită! Binecuvîntată ești tu cu adevărat, pe care Izechiel te-a numit luceafăr și ușă încuiată, prin care singur Dumnezeu a trecut! Tu una cu adevărat ești binecuvîntată, pe care bărbatul doririlor, Daniil, munte te-a văzut și Avacum cel minunat, munte umbrat te-a chemat; și munte al lui Dumnezeu, munte gras, munte închegat, munte în care a binevoit Dumnezeu a locui!

Pe tine, strămoșul tău și împăratul David, proorocește te-a lăudat. Binecuvîntată ești tu între femei, pe care Zaharia, văzătorul dumnezeieștilor taine cel ales, sfeșnic de aur cu șapte făclii te-a văzut, adică cu șapte daruri ale Sfîntului Duh împodobită. Tu cu adevărat ești binecuvîntată; ca un rai ai înăuntrul tău pomul Raiului, pe Hristos, Care cu negrăită și multă putere, din pîntecele tău ieșind ca un rîu de apă vie, prin cele patru curgeri ale Evangheliei adapă fața a tot pămîntul!"

O închinăciune ca aceasta a îngerului auzind-o Fecioara cea fără de prihană, s-a mirat de cuvîntul lui și gîndea: În ce fel va fi închinarea aceasta? S-a tulburat dar nu s-a înfricoșat tare, ci s-a minunat de lucrul cel nou, neașteptat și fără de veste. Pentru că nu avea de ce să se înspăimînte ea de îngereasca arătare, cu care avea obișnuită prietenie încă din Sfînta Sfințelor cînd, din mîini îngerești - după mărturia Sfîntului Gherman -, primea hrana cea de toate zilele. Dar de aceasta s-a tulburat cu mirare, căci mai înainte cu atît de mare slavă cerească și cu atît de veselă față și cu astfel de închinăciune, făcătoare de bucurie niciodată nu venise la dînsa. Deci pentru acel lucru nou și, mai ales, pentru cuvintele lui, căci nouă și neobișnuită închinare îi aducea, fiind fecioară, o pune pe ea în ceata femeilor de obște, căci zicea: Binecuvîntată ești tu între femei!

Atunci s-a tulburat ca o foarte înțeleaptă, dar ca o vitează și bine chibzuită nu s-a înfricoșat, ci gîndea în sine: "În ce fel va fi închinarea aceasta? Ce va mai grăi către mine îngerul, după această închinare? Au doară iarăși în biserica Domnului mă va lua pe mine? Sau o hrană mai nouă din cer mi-a adus? Sau un lucru nou îmi va vesti de la Dumnezeu și mă va înălța, deși cuget mult și nu pricep cum fecioara în pîntece va lua și va naște Fiu? În ce fel va fi închinarea?" Și i-a zis îngerul: "Nu te teme, Marie! Nu te îndoi de fecioara cea mai înainte vestită prin proorocul Isaia. Chiar tu ești acea fecioară care ai aflat acel dar, ca să zămislești pe Emanuil, mai presus de fire și să-L naști negrăit, precum Acela Însuși știe!

Ai aflat dar de la Dumnezeu prin multele tale fapte bune, dar mai ales prin trei virtuți. Prin smerenia ta cea adîncă, pentru că celor smeriți Dumnezeu le dă darul Său, zicînd: Spre cine voi căuta, decît numai spre cel blînd și smerit cu inima! Ai aflat dar prin fecioreasca ta curăție, căci Preacuratul din fire Dumnezeu, din Preacurata Fecioară caută a Se naște! Și mai deosebi ai aflat dar de la Dumnezeu, prin dragostea cea aprinsă către El, pentru că zice: Eu pe cei ce Mă iubesc pe Mine îi iubesc și cei ce Mă caută vor afla dar. Și de vreme ce tu L-ai iubit și L-ai căutat cu toată inima, ai aflat dar de la El și vei naște Fiu.

Însă Fiu dumnezeiesc, Fiul Celui de sus, pe Dumnezeu din Dumnezeu, pe Cel mai înainte de veci din Tatăl fără de maică născut, iar la sfîrșitul veacurilor din tine, care ești Maică și Fecioară, fără de tată o să iasă și al Cărui nume este minunat și negrăit. Tu, Aceluia Îi vei da numele Iisus, care se tâlcuiește "Mîntuitor"; pentru că Acela va mîntui toată lumea și va împărăți preaslăvit, fără asemănare cu strămoșul tău David și decît toți împărații cei ce au fost din casa lui Iacob; iar împărăția Lui nu va fi vremelnică, ci veșnică, neavînd sfîrșit întru nesfîrșitele veacuri".

Iar Maria a zis către înger: Cum va fi aceasta, fiindcă de bărbat nu știu? Nu că nu credea Preacurata Fecioară celor zise ei de înger. Ci cu adevărit, după darul lui Dumnezeu de care era plină, știa că va naște pe Cel ce bine i se vestea, luînd înștiințare de la Însuși Dumnezeu, precum mai înainte s-a zis. Dar numai aceasta nu-i era ei știută, adică cum și în ce chip va naște fiind Fecioară care nu știa de bărbat. Pentru aceea a întrebat pe înger: Cum va fi aceasta?

Despre acest lucru Sfîntul Grigorie de Nissa, ca din partea ei, zice către înger: "Spune-mi chipul nașterii, o, îngere, și vei afla inima mea gata spre voia lui Dumnezeu; pentru că eu doresc un rod ca acesta, fără atingerea fecioriei". Iar Sfîntul Ambrosie, despre aceeași, vorbește astfel: "Bine a întrebat pe înger, cum îi va fi aceasta, pentru că ea mai înainte citise, precum s-a zis că, o fecioară va zămisli, dar nu citise în ce chip fecioara aceea va zămisli. Citise cu adevărat proorocul cuvînt: Iată fecioara în pîntece va lua, dar cum va lua, acum îngerul îi vestește prin "Buna Vestire"."

Deci, îi spune ei îngerul chipul zămislirii, nu după firea și obiceiul omenesc făcîndu-se, ci mai presus de fire, pentru că unde voiește Dumnezeu se biruiește rînduiala firii. Zămisirea ei este după lucrarea Sfîntului Duh: "Duhul Sfînt va veni peste tine și puterea Celui Preaînalt te va umbri! De la Acela în pîntece vei lua. Acela va săvîrși întru Tine zămisirea cea neștiută. Pentru că Cel ce a putut să zidească din tină neînsuflită pe Adam viu, oare nu va putea mai ales din Fecioara cea vie, ca să alcătuiască pe pruncul cel viu? Dacă cu înlesnire a fost lui Dumnezeu, ca din coasta lui Adam să închipuiască femeie, apoi oare cu neînlesnire îi va fi Lui, ca în pîntecele Fecioarei să închipuiască pe om? Duhul Sfînt, Cel ce toate le face, întru Tine, o, Preasfîntă Fecioară, o va lucra aceea, ca în preacuratul tău pîntece, din trupul tău, trupul Cuvîntului lui Dumnezeu, Celui fără de trup se va rîndui, mai presus de fire. Pentru că tu fiind ușă, cu curăția

pecetluită și cu fecioria păzită, Domnul va trece; nu într-alt chip, ci precum raza soarelui trece prin sticlă și prin cristal, sfințindu-te și luminându-te cu dumnezeiasca slavă, ca să fii maică adevărată lui Dumnezeu, născînd Dumnezeu desăvîrșit și om desăvîrșit; și rămînînd Fecioară, precum mai înainte de naștere, la fel întru naștere și după naștere.

Aceasta o va lucra întru tine puterea Celui Preaînalt, prin venirea Sfîntului Duh. Iar cum că aceasta este adevărată, acest lucru să-ți fie ca semn vrednic de credință, căci rudenia ta Elisabeta, fiind stearpă din tinerețe și acum îmbătrînită cu anii, a zămislit fiu, Dumnezeu voind astfel, făcînd din cele neputincioase, lucruri putincioase. Pentru că, ce este cu neputință la oameni, ca fecioara cea fără bărbat și femeia cea neroditoare, stearpă și îmbătrînită, să zămislească și să nască, la Făcătorul și Atotputernicul Dumnezeu toate sînt cu putință, pentru că tot lucrul la Dumnezeu este cu putință, căci și bătrîna cea neroditoare a zămislit, și tu, fecioară, vei zămisli!"

Auzind Preacurata de la îngerul Gavriil o bună-vestire ca aceasta, s-a supus la voia Domnului Său și, prin smerenia cea adîncă, din inima cea iubitoare de Dumnezeu, a răspuns: Iată roaba Domnului! Fie mie acum după cuvîntul tău! Și îndată în sfîntul ei pîntece, prin lucrarea Sfîntului Duh, s-a făcut zămislirea cea nespusă, fără îndulcire trupească, dar nu fără de îndulcirea cea duhovnicească. Pentru că, atunci mai ales, se cuprindea de dumnezeiasca dorire inima cea feciorească și, prin dragoste de serafim, ardea cu văpaie duhul ei, și toată mintea ei întru Dumnezeu se înălța și se îndulcea cu dragostea de Dumnezeu cea negrăită. Deci întru acea duhovnicească îndulcire a iubirii de Dumnezeu și întru dumnezeiasca vedenie a minții S-a zămislit Fiul lui Dumnezeu, și Cuvîntul S-a făcut trup, și S-a sălășluit întru noi, prin întrupare.

Îngerul împlinindu-și buna vestire după porunca lui Dumnezeu și cinstind pe Hristos, Care S-a întrupat în pîntece de fecioară, asemenea a cinstit și pe Fecioara Maria care L-a întrupat, cu cuviincioasă închinăciune după vrednicie; cu bună cucernicie și cu frică s-a dus de la dînsa, ca să stea înaintea Scaunului Domnului Savaot, slăvind taina Întrupării lui Dumnezeu, împreună cu toate cereștile puteri, întru nespusă bucurie, în veci. Amin.